SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 368/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Miroslava Duriša a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľky [redacted], [redacted], [redacted], zastúpenej JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o, Popradská 82, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/145/2020 z 15. februára 2023 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/118/2023 z 27. júna 2024 a sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted] zastúpeného JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., LL.M., advokátkou, Mariánske námestie 31, Žilina, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/118/2023 z 27. júna 2024 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

1. Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

2. Návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/145/2020 z 15. februára 2023 **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. septembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6Co/145/2020 z 15. februára 2023 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/118/2023 z 27. júna 2024. Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Domáha sa i priznania náhrady trov konania a odkladu vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu.

2. Dňa 25. septembra 2024 bola ústavnému súdu doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/118/2023 z 27. júna 2024 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiada tiež náhradu trov konania.

3. Uznesením ústavného súdu pod č. k. PLs. ÚS 88/2024-6 z 9. októbra 2024 boli ústavné sťažnosti sťažovateľov spojené na spoločné konanie, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2413/2024. Ústavný súd súčasne rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), že uznesenie o spojení vecí nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia.

4. Na konanie vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky je v súlade s § 47 ods. 1 zákona o ústavnom súde príslušný druhý senát ústavného súdu v zložení Ľuboš Szigeti – predseda senátu, sudca Peter Molnár (sudca spravodajca) a sudca Peter Straka ako člen senátu. Pretože sudca ústavného súdu a člen druhého senátu Peter Straka bol uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 225/2025-5 z 10. apríla 2025 z konania a rozhodovania vo veci sp. zn. Rvp 2413/2024 vylúčený, na jeho miesto nastupuje člen prvého senátu ústavného súdu Miroslav Duriš, a to v súlade s čl. III bodom 2 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2025 do 31. decembra 2025.

5. Z obsahu ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že sťažovatelia sú stranami sporu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vedeného Okresným súdom Čadca (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7C/31/2006, pričom sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení žalobkyne a sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného.

6. Krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 7C/31/2006 z 3. júna 2020 a *„prikázal do výlučného vlastníctva žalobkyne byt č. 18 nachádzajúci sa na 4. poschodí vo vchode číslo B obytného domu súpisné číslo [redacted] postaveného na pozemku parcela [redacted], katastrálne územie [redacted] spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach obytného domu súp. č. [redacted] o veľkosti 6882/226040, evidované Okresným úradom [redacted] katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. [redacted] všetko v zostatkovej hodnote 93.807,12 EUR, spoluvlastnícky podiel sťažovateľa o veľkosti 3441/226040 na pozemku parcela [redacted] zastavaná plocha a nádvorie o výmere 594 m2, nachádzajúceho sa v katastrálnom území [redacted] a evidovaného Okresným úradom [redacted] katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. [redacted] v zostatkovej hodnote 466,50 EUR a detskú kombinovanú posteľ v zostatkovej hodnote 14,41 eura. Sťažovateľovi do výlučného vlastníctva prikázal vysávač značky Hyla zakúpený v roku 1994 v zostatkovej hodnote 165,97 eura, cenné papiere na meno [redacted] vedené u Centrálneho depozitára súdu cenných papierov Slovenskej republiky, a. s. v zostatkovej hodnote 258,91 eura a nárok zo združeného poistenia v Allianz-Slovenskej poisťovni, a. s. číslo účtu [redacted] v zostatkovej hodnote 185,30 eura. Žalobkyni uložil povinnosť sťažovateľovi zaplatiť na vyrovnanie podielov z vyporiadavaného bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 46.807,25 eura a náhradu za spoluvlastnícky podiel žalovaného na pozemku parcela [redacted] v sume 466,50 eura, všetko do 90 dní od právoplatnosti rozsudku.“*.

7. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ako aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Sťažovateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f) CSP.

8. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom dovolania sťažovateľky i sťažovateľa zamietol a stranám sporu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

II.
Argumentácia sťažovateľov

9. Sťažovateľka považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny vo vzťahu k otázke rozsahu prieskumu odvolacieho súdu, keďže z jeho odôvodnenia vyplýva, že sťažovateľka v podanom odvolaní a ani do uplynutia odvolacej lehoty nenamietala záver súdu prvej inštancie, že predmetný byt spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach bytového domu nepatrí do BSM a že predmetnú námietku produkovala po prvý raz až vo svojom vyjadrení z 31. augusta 2022, a teda súd na túto námietku nemohol prihliadať a tak isto nemohol preskúmavať záver súdu prvej inštancie o nadobudnutí predmetného bytu do BSM. Namieta, že odvolací súd zo zákona nie je viazaný rozsahom odvolania v prípadoch vyporiadania BSM a z toho dôvodu bol povinný bez ohľadu na rozsah odvolania preskúmavať všetky závery súdu prvej inštancie.

10. Sťažovateľka považuje za svojvoľný a v rozpore so zákonom i záver odvolacieho súdu, ku ktorému dospel v súvislosti s otázkou, či predmetný byt patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

11. V súvislosti s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sťažovateľka namieta jeho arbitrárnosť vo vzťahu k jeho rozporným záverom o nemožnosti skúmania otázky, či predmetný byt patrí do masy BSM, a následne vyslovenému právnemu názoru, že byt patrí do BSM.

12. Sťažovateľka považuje za arbitrárny i záver dovolacieho súdu, ku ktorému dospel v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď uviedol, že právna otázka nastolená sťažovateľkou nebola pre rozhodovanie sporu rozhodujúca.

13. Sťažovateľ zastáva názor, že k porušeniu jeho označených práv najvyšším súdom došlo tým, že sa dovolací súd stotožnil so závermi odvolacieho súdu v otázkach, ktoré boli predmetom jeho dovolania (hodnota predmetného bytu, ako aj postup pri určovaní hodnoty bytu a nevykonanie ním navrhovaných dôkazov) a jeho dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z tzv. vady zmätočnosti, zamietol.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu:

15. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmavané (IV. ÚS 303/04).

16. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol preskúmaný v dovolacom konaní iniciovanom (aj) na základe dovolania sťažovateľky. Keďže napadnuté rozhodnutie bolo preskúmané iným súdom v inštančnom konaní, ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc na jeho opakované preskúmanie. Preto odmietol danú časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

17. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

18. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

19. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti preskúmal napadnutý dovolací rozsudok, ktorým najvyšší súd zamietol dovolania sťažovateľov, pričom zistil, že sťažovateľka uplatnila oba dovolacie dôvody, teda podľa § 431 ods. 1 CSP, ktorý vymedzila vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, a dovolací dôvod nesprávneho právneho poúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), ktorého prípustnosť vyvodila z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, a sťažovateľ namietal zmätočnosť napadnutého rozsudku.

20. Z odôvodnenia dovolacieho rozsudku vyplýva, že existenciu dovolateľmi tvrdenej vady zmätočnosti najvyšší súd nezistil, preto ich dovolania zamietol podľa 448 CSP.

21. V súvislosti so sťažovateľkou namietanou vadou zmätočnosti ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého dovolacieho rozsudku, v ktorej najvyšší súd uvádza, že

za kľúčovú považoval námietku sťažovateľky týkajúcu sa pochybení v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov, pričom jej argumentácia smerovala k spochybneniu jeho výsledku v podobe zaradenia predmetného bytu a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach tohto obytného domu do masy BSM.

22. Dovolací súd sa stotožnil s tvrdením sťažovateľky, že sú to strany sporu, kto označuje majetok patriaci do BSM, a úlohou súdu je ustáliť, či takýto majetok do BSM patrí; k jej tvrdeniu, že odvolací súd je povinný bez ohľadu na rozsah odvolania preskúmavať všetky závery súdu prvej inštancie, však uviedol, že úlohou odvolacieho súdu v konaní o vyporiadanie BSM je zaoberať sa iba odvolacími námietkami (teda tým, čo je medzi stranami sporné), pričom záver jeho odvolacieho prieskumu sa odrazí vo výroku meritórneho rozhodnutia týkajúceho sa vyporiadania BSM ako celku. Inak povedané, odvolací súd preskúmava (skutkovo a právne) správnosť vyporiadania BSM súdom prvej inštancie iba z hľadiska toho majetku, ktorý bol označený ako predmet odvolacieho prieskumu odvolateľom v odvolaní (majetok, ohľadom ktorého nie je spor, nepreskúmava), no výsledok jeho prieskumu sa dotýka výroku prvoinštančného rozhodnutia o vyporiadaní BSM ako celku (odvolací súd o spornej časti do BSM patriaceho majetku nerozhoduje separátne). Dôvodom je to, že konanie o vyporiadanie BSM je typom konania, v ktorom z právneho predpisu (§ 150 a nasl. Občianskeho zákonníka) vyplýva určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami [§ 137 písm. b) CSP].

23. Najvyšší súd poukázal na to, že odvolací súd vychádzal z nespornej skutočnosti, že uvedený byt pred prevodom vlastníctva k nemu stranám sporu bol tzv. družstevným bytom a jeho užívateľkou a členkou Okresného stavebného bytového družstva Čadca sa stala pred uzavretím manželstva žalobkyňa. Dovolací súd zdôraznil, že sobášom žalobkyne so žalovaným nemohol vzniknúť spoločný nájom bytu manželmi, ako tvrdí dovolateľka, ale za splnenia zákonných predpokladov mohlo vzniknúť iba právo spoločného užívania bytu manželmi (§ 176 Občianskeho zákonníka účinného do 31. 12. 1991), ktoré sa mohlo *ex lege* transformovať na spoločný nájom bytu (§ 871 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1. 1. 1993). Odvolací súd nespochybnil právnu úpravu § 16 ods. 1 a § 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Zb. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, ktorá k 5. februáru 1996 (stranami sporu nesporne uvádzaný dátum zmluvného prevodu vlastníctva k bytu) ustanovovala, že byt, ktorého nájomcom je fyzická osoba, môže vlastník domu previesť do vlastníctva len tomuto nájomcovi, pričom nájomca družstevného bytu, ktorý je členom bytového družstva, má nárok na prevod vlastníctva bytu podľa tohto zákona, ak nepožiadal o prevod vlastníctva podľa osobitného predpisu (ktorým je podľa odkazu č. 7 § 22 a nasl. zákona č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách v znení neskorších predpisov). Najvyšší súd uviedol, že na základe vykonaného dokazovania, vychádzajúc najmä z obsahu medzi stranami nespornej zmluvy o prevode vlastníctva bytu, odvolací súd dospel k záveru, že právo žalobkyne ako členky bytového družstva na prevod vlastníctva bytu bolo rešpektované v plnej miere, pričom odvolací súd v bode 30 odôvodnenia rozsudku vysvetlil, že uvedená právna úprava nevylučuje možnosť prevodu vlastníctva družstevného bytu spolu s členom bytového družstva aj nečlenovi bytového družstva – jeho manželovi do BSM – ako prejav rešpektovania ich vôle. Odvolací súd, ako vyplýva z jeho rozsudku, za určujúcu považoval v zmluve o prevode vlastníctva bytu prejavenú vôľu zmluvných strán, nadobúdateľov aj prevádzajúceho. Prevodca prejavil vôľu previesť predmet prevodu obidvom vtedajším manželom do BSM a nadobúdatelia vôľu nadobudnúť predmet prevodu

do BSM. K námietke, že uvedené mal odvolací súd konštatovať nepodložene, bez skúmania vôľovej zložky zmluvných strán, dovolací súd uviedol, že prejav vôle zmluvných strán je zodpovedajúco zachytený v obsahu zmluvy o prevode vlastníctva bytu (nespochybnenom 26 rokov od jej uzavretia a 18 rokov od rozvodu manželstva, ako vyplýva zo súdneho spisu) a vyplýva aj zo súdneho spisu (z vyjadrení strán sporu, ktoré nedeklarovali potrebu nezaradenia bytu do BSM, ale len potrebu správneho určenia hodnoty, za ktorú bude byt vyporiadaný).

24. Dovolací súd argumentoval, že na pojednávaní pred odvolacím súdom konanom 16. februára 2022 právny zástupca žalobkyne nespochybnil, že byt do BSM patrí, keď uviedol, že byt bol pôvodne vo výlučnom vlastníctve žalobkyne a žalovaný ho nadobudol až po prevode členských práv, čo bolo v dôsledku snahy žalobkyne, aby manželia spoločne vlastnili nehnuteľnosť. Žalovaný spočiatku vo svojich vyjadreniach síce navrhoval vylúčenie uvedeného bytu z masy BSM, ale s odôvodnením, že bol nadobudnutý do podielového spoluvlastníctva, neskôr ale so zaradením bytu do majetku patriaceho do BSM súhlasil.

25. Dovolací súd zastáva názor, že odvolací súd vykladal pri hodnotení dôkazov obsah uvedenej zmluvy nielen jazykovým výkladom, ale aj v kontexte času, kedy bola uzatvorená (uvedúc, že žalobkyni nič nebránilo, aby zmluvu o prevode vlastníctva družstevného bytu uzatvorila sama) a skutočnosti, že nesplnenie zákonných predpokladov jej uzavretia žalobkyňa nenamietala desaťročia, ani v podanom odvolaní, až do predloženia jej písomného podania z 31. augusta 2022.

26. Dovolacia argumentácia sťažovateľa spojená s vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP sa týkala zisťovania všeobecnej hodnoty uvedeného bytu, pričom argumentoval, že napriek nesprávnosti súdom zabezpečeného znaleckého posudku mu nebolo umožnené zabezpečiť vyhotovenie znaleckého posudku súkromného a nebolo nariadené ani kontrolné znalecké dokazovanie.

27. Dovolací súd v relevantnej časti napadnutého rozsudku uviedol, že hoci dovolateľ v dovolaní namietal, že výpočet hodnoty bytu odvolacím súdom je nesprávny, mal uviesť, aj v čom konkrétne táto nesprávnosť spočíva. Tvrdil iba, že z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, z akých dôvodov došlo k zníženiu hodnoty bytov uvedených v ponukách realitných kancelárií pripojených k doplneniu znaleckého posudku. Podľa dovolacieho súdu súdny znalec navýšil hodnotu bytov porovnávaných na základe ponúk realitných kancelárií o 20 % oproti hodnote vyporiadavaného bytu iba na základe toho, že tento je predmetom súdneho konania, čo odvolací súd nepovažoval za korektné (strana sporu, ktorej by bol byt prikázaný v hodnote zníženej iba z dôvodu súdneho konania, by po jeho skončení získala na úkor druhej strany, ktorej by bol priznaný výplatok zo zníženej hodnoty bytu, nerovnakú majetkovú hodnotu).

28. Najvyšší súd poukázal na to, že dovolateľ tiež vo vzťahu k znaleckému posudku vytkol, že odvolací súd vychádzal iba z ekonomických faktorov, neprihliadol na faktory polohové ani konštrukčné a fyzické. Odvolací súd ale, ako vyplýva z jeho rozsudku, konštatoval, že za základ pre stanovenie hodnoty vyporiadavaných nehnuteľností zobral doplnenie znaleckého posudku č. 26/2020 vypracované Ing. Vladimírom Kubincom a pristúpil k vlastnému matematickému prepočtu (rovnakým postupom ako znalec na strane 18 doplnenia znaleckého posudku) jedine ekonomických faktorov zistených znalcom – druh porovnateľnej ceny porovnávanej nehnuteľnosti. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd v ostatnom plne vychádzal zo zistení (aj faktorov polohových, konštrukčných a fyzických) súdneho znalca (ktorý na pojednávaní 16. novembra 2022

uviedol, že stavebnotechnický stav oceňovaného bytu aj bytového domu bol k dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva 9. marca 2004 iný ako v súčasnosti a iný ako u porovnávaných bytov) a nemenil (okrem ekonomických faktorov) žiadne iné zistenia vyplývajúce zo znaleckého posudku (ktoré strany sporu v odvolacom konaní ani konkrétne neuvádzali), teda vychádzal aj zo znalcom zistených polohových, konštrukčných a fyzických faktorov oceňovanej nehnuteľnosti.

29. Dovolací súd zdôraznil, že aj znalecký dôkaz (vrátane výsledkov vypočutia znalca) súd hodnotí podľa zásad uvedených v § 191 CSP. Hodnoteniu súdu nepodliehajú odborné znalecké závery, ale súd hodnotí presvedčivosť posudku, čo sa týka jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého posudku a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Vychádzajúc z už prezentovaných dovolacích zistení, odklon súdov nižších inštancií od týchto zásad hodnotenia znaleckého posudku, ktorý by znamenal porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces, najvyšší súd nezistil.

30. K námietke sťažovateľa, že k bytu a jeho zariadeniu nemal prístup od roku 2008, a znalca, ktorý by vedel vyhotoviť znalecký posudok len z fotografií, zistil až pred vyhlásením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uviedol, že v priebehu súdneho konania bolo vzhľadom na plynutie času zhotovených niekoľko znaleckých posudkov oceňujúcich byt odrážajúcich vývoj cien na realitnom trhu. Práve aktualizácia všeobecnej hodnoty bytu k jeho stavebnotechnickému stavu k dňu zániku BSM bola dôvodom nariadenia znaleckého dokazovania odvolacím súdom. Najvyšší súd zdôraznil, že sťažovateľ ani netvrdil, že už v čase, keď argumentoval potrebou poskytnutia súčinnosti na účel zhotovenia súkromného znaleckého posudku (odvolacie pojednávanie 18. januára 2023), požiadal o zhotovenie súkromného znaleckého posudku konkrétneho znalca. K samotnému dovolaniu sťažovateľ pripojil odborný posudok vyhotovený na základe objednávky sťažovateľa z 13. februára 2023. Dovolací súd pripomenul, že vykonanie dokazovania v dovolacom konaní neprichádza do úvahy.

31. Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že hoci sťažovateľ namietal porušenie svojich označených základných práv podľa ústavy i postupom dovolacieho súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku, ústavnú sťažnosť v tomto smere neodôvodnil.

32. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci dovolací súd uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci môže byť dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok dovolaním napadnutého rozhodnutia. Vychádzajúc nielen z formulácie dovolacej otázky, (*„Je prekážkou nadobudnutia výlučného vlastníckeho práva k pôvodne družstevnému bytu jedným z manželov, ktorý ako jediný splnil podmienky na nadobudnutie družstevného bytu v súlade s ust. § 16 ods. 1 a ust. 28 zákona o vlastníctve bytov, zápis oboch manželov na liste vlastníctva ako bezpodielových spoluvlastníkov bytu, a to aj napriek tomu, že druhý z manželov nesplnil podmienky na nadobudnutie družstevného bytu v zmysle zákona o vlastníctve bytov?“)*, ale najmä z obsahu dovolania, dovolací súd konštatoval, že dovolateľkou predostretá dovolacia otázka nebola pre rozhodnutie sporu rozhodujúca a okresný súd ani odvolací súd na jej vyriešení nezaložili svoje rozhodnutia. K záveru o zaradení bytu a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu do masy BSM totiž súdy nižších inštancií nedospeli zo zápisu BSM na liste vlastníctva, ale posúdením nadobúdacieho titulu (zmluva o prevode vlastníctva bytu a vôľa zmluvných strán v nej vyjadrená) v kontexte ďalších skutočností.

33. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku dovolacieho súdu možno vyvodiť, že najvyšší súd zamietnutie dovolaní sťažovateľov primeraným spôsobom odôvodnil, pričom jeho záver, že v dovolacom konaní nezistil existenciu vady zmätočnosti namietanú oboma sťažovateľmi vo vzťahu k všetkým námietkam sťažovateľov, logicky, zrozumiteľne a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil. Ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil i svoj záver, že sťažovateľkou vymedzená otázka nebola pre rozhodnutie sporu rozhodujúca a okresný súd ani odvolací súd na jej vyriešení nezaložili svoje rozhodnutia a tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny.

34. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namietajú, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Preto ústavné sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu ich zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

35. V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením. (napr. II. ÚS 78/05, alebo IV. ÚS 326/07). Preto ústavný súd odmietol pri predbežnom prerokovaní aj túto časť ústavných sťažností podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, nebolo namieste ani vyhovieť požadovanému odkladu vykonateľnosti rozsudku krajského súdu (bod 2 výroku uznesenia). Bezpredmetným sa stalo aj rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2025

Ľuboš Szigeti
predseda senátu